

Ameliyat olmadan önce imzalattıkları kağıtta, *bak, bunun sonucunda ölebilirsin, emin misin, son kararın mı?* yazıyor.

Ölüm geride kalanlar için hukuki bir sorun. Bir başağrısı. Ölen nasılsa ölmüş artık, geride kalanların olanlardan dolayı *zarar görmesi* ne kadar anlamlı?

Ahlaki doğruların bilimsel aksiyomlardan çıkarılamadığı söylenir. Hume'un işaret ettiği bir mesele. Ortada sadece somut veriler varsa, soyut ahlaki bir aksiyom eklemekten bunlardan bir ahlak kriteri çıkaramazsınız. Ahlakla ilgili bütün meselelerde, insanın iyiliği, faydası, gerekliliği veya birbirine yardım etmesi şartı gibi temel bir şart vardır.

Bu durumda aslında hukukun da bilimsel temeli yok. Çünkü hukuk ahlakın eline kılıç almış şekli. Diyelim bir insanın ölümünün *kötü* olduğunu kabul etmiyorsanız, hukukunuzda insan katline ceza veremezsiniz. Mülkiyet için aksiyomatik bir tanımınız yoksa, hukuken hırsızlığın suç olmasını izah edemezsiniz.

Ölüm de böyle: Bunun *kötü* olduğunu kabul etmek gerekiyor. Kim için kötü? Geride kalanlar için. Ne için kötü? Bu insan yaşasa iyi işler yapacaktı, ondan mı, yoksa sevenleri vardı, eksikliğini hissedecekler, ondan mı, yoksa, ne biliyim, herhangi bir sebep göstermeden de kötü mü ölüm?

Aslında temel bir mesele ama *Ölüm neden kötüdür?* üzerine sanırım hiçbir şey okumadım. Darbe girişiminde öldürdüğü bir kimsenin *cennete gittiğine* inanan FETÖcü gibi, bu meseleyi tuhaf seviyelere çıkarmak mümkün. *İnsanları cennete göndermek için öldürüyoruz, o halde neden bizi yargılıyorsunuz?*

Bunun idam cezasıyla cevabı belki şöyle: *Size ceza vermiyoruz, biz de sizi cennete göndermek istiyoruz.*

Bununla beraber ölümün kötülüğünü, ölümün sonrasına değil de sadece hayata bakarak nasıl cevaplayabiliriz?